

Ruokolahti
MaaseutuSaaristo

YMPÄRISTÖOHJELMA

RUOKOLAHTI

SISÄLTÖ

1 ALKUSANAT	3
Arvomme	4
Strategian kärjet.....	4
2 VAHVUUDET	5
3 KEHITYSKOHTTEET	6
4 TAVOITETILAT JA TOIMENPIDE- SUUNNITELMA	7
4.1 Luonnon- ja kulttuuriympäristön monimuotoisuus.....	7
4.2 Kaavoitus ja rakentaminen	9
4.3 Yhteisöllisyys	11
4.4 Pohjavedet, pintavedet ja vesihuolto	13
4.5 Energiatalous	15
4.6 Kestävät hankinnat ja materiaalitehokkuus	17
4.7 Ympäristökasvatus.....	19
4.8 Yhteistyö naapurikuntien kanssa.....	20
5 SEURANTA, RAPORTOINTI JA OHJELMAN PÄIVITTÄMINEN	21

Kuvat: Ruokolahden kunta

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

1 ALKUSANAT

Ruokolahden kunnan ympäristö- ja vastuullisuusohjelma on laadittu osana EAKR-rahoitteista ”Etelä-Karjalan kuntien ympäristöohjelma” -hanketta.

Hankkeessa laadittiin ympäristöohjelmat jokaiselle Etelä-Karjalan kunnalle sekä maakunnan yhteinen ympäristöohjelma. Ympäristöohjelmat on rakennettu jokaisen kunnan omat lähtökohdat ja tarpeet huomioiden, positiiviseen keskittyen.

Ympäristöohjelman laadintatyö on tehty yhteistyössä Ruokolahden kunnan viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden ja eri sidosryhmien, kuten asukkaiden ja paikallisen yritystoiminnan kanssa. Laadintatyöhön on kuulunut haastatteluja, työpajoja sekä asukastilaisuus ja -kysely. Ruokolahden ympäristöohjelma pohjautuu kunnasta saatuihin tietoihin ja näkemyksiin.

Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa vuoden 2015 aikana tunnistettiin Ruokolahden vahvuudet ja kehityskohteet sekä hahmoteltiin tavoitteita, joita näillä osa-alueilla halutaan tulevaisuudessa saavuttaa. Kevään 2016 aikana on laadittu toimenpiteet, joita tekemällä Ruokolahti voi saavuttaa tavoitteensa. Osa-alueille on asetettu seurantamittarit, joilla voidaan seurata tavoitteiden toteutumista.

Ruokolahden ympäristöohjelman laadintatyön aikana on erityisesti korostunut sosiaalisen vastuun näkökulma ympäristönäkökulman ohella. Ruokolahdella on laadittu hyvinvointisuunnitelma ja hyvinvointikertomus julkaistaan vuosittain. Ruokolahden ympäristöohjelma onkin tämän vuoksi nimetty ympäristö- ja vastuullisuusohjelmaksi. Kuntalaisten aktivoimisella mahdollistetaan kiinnostuksen luominen myös ympäristöasioista välittämiseen. Ruokolahden kunnan strategian kärjet ja kunnan arvot on esitelty seuraavalla sivulla.

Ruokolahti on liittynyt *HINKU-verkoston* vuonna 2014, eli kunta tavoittelee 80 % vähennystä kasvihuonekaasupäästöissä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Kunnassa suunnitellaan uusiutuvan energian käytön lisäämistä ja kaukolämmön tuotannon osalta maakaasusta luopumista. Uusi koulurakennus suunnitellaan energiatehokkaaksi ja uusiutuvaa energiaa hyödyntäväksi. HINKU-tavoitteet saavutetaan ohjaamalla monen kunnan sektorin toimintaa kestävämmälle tasolle ja Ruokolahdella kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä tavoitellaan energiantuotannon lisäksi myös useilla muilla sektoreilla, kuten kaavoituksessa, rakentamisessa ja liikenteessä.

Ruokolahden kunta

Arvomme

- Yhteistyökykyinen
- Taloudelliset realiteetit tunnistava
- Muuntautumiskykyinen

Strategian kärjet

1. Ruokolahti on hyvä paikka asua
2. Toimivat palvelut kuntalaisille
3. Ruokolahdella on hyvä yrittää
4. Hallitsemme aktiivisesti omaisuuttamme
5. Taloutemme on tasapainossa

2 VAHVUUDET

Ruokolahden kunnan vahvuudet on tunnustettu työryhmissä yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa ympäristöohjelman laadinnan aikana.

Luonnon- ja kulttuuriympäristön monimuotoisuus	Ruokolahdella on paljon monimuotoista, puhdasta luontoa. Ruokolahti on maaseutusaaristoa - Saimaan lisäksi kunnan alueella on yli 500 järveä ja lampea.
Kaavoitus ja rakentaminen	Kunta toteuttaa selkeää ja mahdollistavaa kaavoitusta. Rakentamisessa huomioidaan maisema-arvot.
Yhteisöllisyys	Ruokolahdella toimii aktiivinen kyläyhteisö sekä vahvat kylätoimikunnat ja yhteistyö eri toimijoiden välillä on runsasta. Yhteisöllinen vastuunkanto toteutuu ja paikkakunnalla vallitsee ”Ruokolahti-henki”.
Pohjavedet, pintavedet ja vesihuolto	Ruokolahdella on suuret, hyvälaatuiset Salpausselkä II:n pohjavesivarannot sekä noin 500 järveä.

3 KEHITYSKOHTEET

Vastaavasti kuin vahvuudet, kehityskohteet on tunnistettu yhdessä sidosryhmien kanssa ympäristöohjelman laadintatyön aikana.

Energiatalous	Energiatalouden osalta kehitettäviä asioita ovat energiatehokkuus, energiantuotanto, hiilineutraalius ja liikkuminen.
Kestävät hankinnat ja materiaali-tehokkuus	Materiaalitehokkuuteen kuuluvat kestävät ja vastuulliset hankinnat, materiaalien hyödyntäminen.
Ympäristökasvatus	Ympäristökasvatuksella voidaan lisätä ympäristötietoisuutta vauvasta vaariin.
Yhteistyö naapurikuntien kanssa	Osaamisen, asiantuntevuuden ja resurssien jakaminen (lautakunnat, EKSOTE) naapurikuntien kanssa.

4 TAVOITETILAT JA TOIMENPIDE-SUUNNITELMA

4.1 Luonnon- ja kulttuuriympäristön monimuotoisuus

Ruokolahdella on paljon monimuotoista ja puhdasta luontoa. Kunnan alueella on yli 500 järveä ja lampea. Ruokolahden kirkonmäen rakennukset ja muistomerkit muodostavat arvokkaan kulttuuriperintökohteen. Toinen kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde on 1940-luvulla rakennettu Salpalinja. Kunnan alueella sijaitsee myös kaksi noin 5 000 vuotta vanhaa kalliomaalaa. Luonto- ja kulttuuriympäristön tärkeät kohteet halutaan säilyttää hyvässä kunnossa.

Tavoitteet

- Ympäristönhoito on suunniteltu kestävästi.
- Säilytetään luonto- ja rakennusperintökohteet. Vaalitaan maaseudun kulttuuriperinnettä.
- Matkailua kehitetään.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Ympäristönhoito on suunniteltu kestävästi.	Mahdollistetaan yksittäisistä puutteista ilmoittaminen tiedottamalla ilmoituskanavista ja ratkaistaan ongelmat heti	Tekninen toimi	2016
	Taajamametsien hoitokäytännöt ja hoitosuunnitelmat päivitetään ajan tasalle	Kunnanhallitus	2020
Säilytetään luonto- ja rakennusperintökohteet. Vaalitaan maaseudun kulttuuriperinnettä.	Toteutetaan inventointeja maankäytön suunnittelun yhteydessä	Kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto	Jatkuva
	Järjestetään maaseutukulttuuria esitteleviä tapahtumia (markkinat, torimyynti)	Hallinto-osasto	Vuosittain
	Kiinteistön omistaja vastaa ympäristökohteen ylläpidosta voimavarojensa puitteissa sekä kerää ja välittää eteenpäin siihen liittyvää tietoa	Kiinteistön- ja maanomistajat	Jatkuva

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Matkailua kehitetään.	Uudistetaan esitteet (sähköiset ja monisteet)	Hallinto-osasto	2016-2017
	Kaavoituksella suojellaan historiallisia rakennuskohteita → nähtävyyksarvon kehittyminen	Tekninen toimi Kunnanhallitus Kunnanvaltuusto	Jatkuva
	Ulkoilu- ja luontoreittien ylläpito ja kehittäminen yhdessä alan toimijoiden kanssa	Hallinto-osasto	Jatkuva
	Pidetään yllä E10 retkeilyreittiä yhdessä naapurikuntien kanssa	Hallinto-osasto	Jatkuva

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
- Luontomatkailun kehittämiseen varattu budjetti (€/a)

4.2 Kaavoitus ja rakentaminen

Ruokolahdella toteutetaan selkeää eri toiminnot yhteen sovittavaa ja mahdollistavaa kaavoitusta. Kaavoituksella halutaan mahdollistaa asumisen ja yrittämisen vaivattomuus: taajamia tiivistetään ja olemassa oleva infrastruktuuri käytetään tehokkaasti hyödyksi. Rakentamisessa halutaan huomioida materiaalien kestävä käyttö ja rakentamisen ilmastovaikutukset. Materiaalien kestävässä käytössä tulee huomioida sekä käytöstä poistettavien materiaalien mahdollisimman tehokas hyötykäyttö, että käyttöön otettavien materiaalien kestävä tuotantotapa ja pitkäikäisyys.

Rakentamisen tavoitteet

- Luovutaan turhista rakennuksista ja hyödynnetään niiden materiaalit.
- Lisätään kestävien materiaalien käyttöä rakentamisessa.

Kaavoituksen tavoitteet

- Tarkistetaan ja päivitetään olemassa olevat kaavat ja käsitellään uudet.
- Tiivistetään yhdyskuntarakennetta.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Luovutaan turhista rakennuksista ja hyödynnetään niiden materiaalit.	Purettavan koulun materiaalit hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan	Tekninen toimi	2016
	Tehdään päätökset palveluverkosta ja tuotantopaikoista	Kunnanhallitus	2016-2018
	Tehdään yhteistyötä asukasyhdistysten ja kylätoimikuntien kanssa	Kunnanhallitus Tekninen toimi Asukasyhdistykset ja kylätoimikunnat	2017-2020

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Lisätään kestävien materiaalien käyttöä rakentamisessa.	Huomioidaan rakennuslupa-asioissa ja neuvonnassa → ohjataan kuntalaisia kestäväan rakentamiseen	Rakennusvalvonta	Jatkuva
	Huomioidaan materiaalien kestävyysnäkökulma kaikessa toiminnassa	Kaikki hallintokunnat	Jatkuva
Tarkistetaan ja päivitetään olemassa olevat kaavat ja käsitellään uudet.	Tarkistetaan asemakaavojen ajankäyttö vuosittain → toimenpiteiden valmistelu → toteutus	Kunnanhallitus → tekninen toimi	Jatkuva
	Kerätään aloitteita kuntalaisilta ja yrittäjiltä	Tekninen toimi	Jatkuvaa kaavoitusprosessin mukaisesti
	Palautetaan yhteiskäyttöön kaavoitetut alueet kuntalaisten käyttöön raivaamalla alueet	Hallinto-osasto, tekninen toimi	Jatkuva
Tiivistetään yhdyskuntarakennetta.	Tiivistetään nykyisiä taajamia ja käytetään olemassa olevaa infrastruktuuria tehokkaasti.	Tekninen toimi	Jatkuva
	Kunta kaavoittaa omistamillaan mailla ensisijaisesti nykyisen kunnallisteknisen infran alueille.	Kunnanhallitus	Jatkuva
	Rakennetaan kevyen liikenteen verkosto kattavaksi kaavatä-alueilla.	Kunnanvaltuusto (myöntää rahat)	2020 →

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
- Kunnan kiinteistöjen käyttöaste (%)
- Taajama-aste (%)

4.3 Yhteisöllisyys

Ruokolahdella vallitsee ”Ruokolahti-henki” ja eri toimijat tekevät paljon yhteistyötä. Tavoitteena on edistää yhteisöllisyyttä tukemalla ja kehittämällä eri järjestöjen ja muiden ruokolahtelaisten toimijoiden toimintaa. Ruokolahdella julkaistaan vuosittain hyvinvointikertomus, jossa kuvataan kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä näihin vaikuttavia tekijöitä.

Tavoitteet

- Yhteisöllinen kunta.
- Aktiivinen ja osallistuva ruokolahtelainen.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Yhteisöllinen kunta.	Tuetaan järjestöjä ja avustetaan niitä käytännön asioissa	Kunnanhallitus	2016 →
	Budjetointi järjestöjen toiminta-avustuksiin ja tukiohjelmiin	Kunnanhallitus	2017 →
Aktiivinen ja osallistuva ruokolahtelainen.	Varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa esitellään järjestöjen toimintaa	Järjestöt	2017 →
	Tapahtumat ja tilaisuudet, joita kunta järjestää yhdessä järjestöjen kanssa, esim. Ruokolahti-markkinat, järjestömessut, kokoukset	Järjestöt	2017 →
	Kansalaisopistotoiminnan ylläpito ja kehittäminen, selvitetään yhteistyömahdollisuudet naapurikuntien kanssa	Kunnanhallitus ja sivistyslautakunta	2017–2018
	Kirjaston roolia kunnan palvelutuotannossa uudistetaan	Sivistyslautakunta	2017

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Aktiivinen ja osallistuva ruokolahtelainen.	Nostetaan myönteisiä asioita ja uusia harrastusmahdollisuuksia esille, jotta ulkopuolisiksi jääneetkin uskaltautuisivat mukaan	Koko kuntaorganisaatio	Jatkuva
	Tutkitaan senioritalon toteutuksen mahdollisuuksia kuntakeskukseen	Hallinto-osasto, tekninen osasto	2017

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
- Kolmannen sektorin tukemiseen myönnetyt avustukset (€/a)

4.4 Pohjavedet, pintavedet ja vesihuolto

Ruokolahdella on suuret toisen Salpausselän pohjavesivarannot, jotka halutaan säilyttää hyvässä kunnossa. Ruokolahdella on lisäksi noin 500 järveä. Pohjavesien suojelusuunnitelmat valmistuivat keväällä 2016. Vesihuollon osalta tavoitteena on pohjavesivarojen kestävä käyttö.

Lyhyen aikavälin tavoitteet

- Inventoidaan olemassa olevat pohjavesivarannot ja laaditaan suunnitelmat pohjavesien suojeluun.
- Ohjataan olemassa olevien resurssien ja voimavarojen käyttöä suhteessa keskeisiin toimenpiteisiin.

Pitkän aikavälin tavoite

- Hyödynnetään kestävästi Salpausselkä II:ta sekä muita vesivarantoja.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Inventoidaan olemassa olevat resurssit ja laaditaan suunnitelmat pohjavesien suojeluun	Hyväksytään suojelusuunnitelmat	Tekninen toimi Kunnanhallitus Kunnanvaltuusto	2016
	Suojelusuunnitelmien toteuttaminen, yhteistyö ELY-keskuksen kanssa	Tekninen toimi yhteistyössä Imatran seudun ympäristötoimen ja ELY-keskuksen kanssa	2019
	Tiedotetaan suunnitelmista ja toimenpiteistä mediassa	Tekninen toimi	2016-2019
	Toteutetaan inventoinnit	ELY-keskus	2019
Ohjataan olemassa olevien resurssien ja voimavarojen käyttöä suhteessa keskeisiin toimenpiteisiin	Käytetään vettä säästeliäästi	Jokainen kunnan työntekijä	Jatkuva
	Yhteistyö vesiosuuskuntien, ympäristötoimen ja yksityisten kiinteistönhaltijoiden kanssa	Tekninen toimi	Jatkuva

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Hyödynnetään kestävästi Salpausselkä II:ta sekä muita vesivarantoja	Selvitetään Laikon vedenottamon tilanne alueellisena vedenhankinta-alueena	ELY-keskus, GTK, Imatran Vesi, Rautjärven ja Ruokolahden kunta	2016-2020

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
 - Suojelusuunnitelmat (kpl)
 - Inventointimäärät (ha/a)
- Pohjavesien suojeluun varattu budjetti (€/a)
- Vesihuollon kehittämiseen varattu budjetti (€/a)

4.5 Energiatalous

Energiatalouteen kuuluvat kaukolämmön ja muun energian tuotanto ja käyttö sekä liikenne. Ruokolahdella kaukolämpö tuotetaan tällä hetkellä maakaasulla. Kunnan tavoitteena on tehdä päätös bioenergiaan siirtymisestä kaukolämmön tuotannossa ja lisätä myös muilla tavoin uusiutuvan energian käyttöönottoa sekä parantaa kunnan kiinteistöjen energiatehokkuutta. Liikenteen osalta tavoitellaan kasviuonekaasupäästöjen vähentämistä.

Lyhyen aikavälin tavoitteet

- Tehdään päätös bioenergiasta ja lisätään toimintaa muiden kestävien energiaratkaisuiden edistämiseksi.

Pitkän aikavälin tavoitteet

- Vähennetään liikenteestä aiheutuvia kasviuonekaasupäästöjä HINKU-tavoitteiden mukaisesti.
- Kaikki kunnan rakennukset ovat energiatehokkaita.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Tehdään päätös bioenergiasta ja lisätään toimintaa muiden kestävien energiaratkaisuiden edistämiseksi.	Tehdään päätös kunnan energiaratkaisuista	Kunnanvaltuusto	2016 kesä
	Selvitetään mahdollisuus aurinkoenergian käyttöön ja yhteistilauksen toteuttamiseen	Tekninen toimi	2016
	Kartoitetaan sopivat kohteet LED-valoille	Tekninen toimi	2016-2018
	Tehdään yhteistyötä eri toimijoiden kanssa: ympäristölautakunta, yhdistykset, media, yliopisto	Kaikki hallintokunnat	2016 →
	Tehdään yhteistyötä paikallisten yrittäjien kanssa bioenergian hankinnassa ja erityisesti cleantech-alan kanssa	Tekninen toimi	Jatkuva

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Vähennetään liikenteestä aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä HINKU-tavoitteiden mukaisesti.	Automatkojen optimointi: kimpakyydit	Jokainen kunnan työntekijä	Jatkuva
	Koulukuljetusten ja ruokahuollon optimointi	Sivistystoimi	Jatkuva
	Kehitetään Kutsutaksi-pikkubussivuoroja, jolloin autottomien liikkumismahdollisuudet paranevat	Hallinto-osasto, sivistysosasto	2017 →
Kaikki kunnan rakennukset ovat energiatehokkaita.	Kannetaan vastuu tilojen käytöstä mm. säätämällä työhuoneiden lämpötilaa	Jokainen kunnan työntekijä	Jatkuva
	Kiinteistöjen huolto, ylläpito ja niihin liittyvät hankinnat tehdään kestävästi	Tekninen toimi	Jatkuva
	Uuden koulun suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan energiatehokkuus: hankinnoissa, suunnittelussa ja rakentamisen valvonnassa kiinnitetään huomiota energiatehokkuuteen	Tekninen toimi Kunnanhallitus	2016-2018

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
- Kunnan CO₂-päästöt (t CO₂-ekv)
- Kunnan kiinteistöjen kokonaisenergiankulutus (MWh_e/m² lämmitetty, MWh_h/m² lämmitetty)

4.6 Kestävät hankinnat ja materiaalitehokkuus

Hankintojen osalta Ruokolahdella halutaan kiinnittää huomiota materiaalien kestävyteen ja vastuulliseen tuotantoon. Tavoitteena on lisätä kuntaorganisaation ja kuntalaisten tietoisuutta kestävästä valinnoista.

Lyhyen aikavälin tavoitteet

- Lisätään sekä kuntalaisten että kuntaorganisaatiossa toimivien tietoisuutta kestävästä valinnoista.
- Hankitaan kestäviä ja vastuullisesti tuotettuja materiaaleja.

Pitkän aikavälin tavoite

- Saavutetaan laaja tietoisuus ja sitoutuneisuus kestäviin valintoihin.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Lisätään sekä kuntalaisten että kuntaorganisaatiossa toimivien tietoisuutta kestävästä valinnoista.	Päivitetään hankintasäännöt ja laaditaan selkeä linjaus siitä, mitkä ovat kestävyyskriteerit erilaisille hankinnoille.	Hallinto-osasto Kaikki hallintokunnat	2017
	Ohjeistetaan ja koulutetaan hankintoja tekeviä kestävästä valinnoista perehdyttämällä vanhat ja uudet työntekijät käytäntöihin.	Kaikki hallintokunnat	2017-2018
Hankitaan kestäviä ja vastuullisesti tuotettuja materiaaleja.	Jokainen työntekijä hankkii kestävästi valmistettuja tuotteita laaditun ohjeistuksen ja hankintasääntöjen mukaisesti.	Jokainen kunnan työntekijä	Jatkuva
	Vältetään turhia hankintoja ja hyödynnetään aiempia hankintoja tehokkaasti.	Tekninen toimi	Jatkuva
	Koulutoimen hankinnat: koulutarvikkeet, myös käyttö kestävästi	Kaikki hallintokunnat	Jatkuva
	Suositaan lähiruokaa kunnan laitoksissa mahdollisuuksien mukaan.	Sivistystoimi Koulut	Jatkuva

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
 - Yleisohjeiden määrä (kpl)
 - Perehdytetty henkilökunta (kpl)
- Tarjouspyynnöt, joissa kestävyys huomioitu kriteerinä (kpl tai %)

4.7 Ympäristökasvatus

Kasvatuksella ja koulutuksella on merkittävä rooli ympäristövastuun ja kestävän kehityksen omaksumisessa. Ruokolahdella tavoitteena on saada ympäristötietoisuus ja kestävät valinnat arkipäiväiseksi asiaksi ja osaksi kuntalaisten elämää.

Etelä-Karjalassa on meneillään hanke *Etelä-Karjalan kestävän kehityksen kasvatus 2025*, jolla pyritään edistämään kestävästä kehitystä Etelä-Karjalassa. Vuoden 2016 aikana hankkeessa laaditaan toimenpidesuunnitelma, joka kattaa myös kasvatuksen ja koulutuksen osa-alueen. Toimenpidesuunnitelmalla halutaan erityisesti edistää kestävän kehityksen toimijoiden välistä verkostoitumista.

Tavoite

- Ympäristötietoinen ruokolahtelainen.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Ympäristötietoinen ruokolahtelainen.	Kunnan omien kotisivujen ajantasaisuudesta huolehtiminen, kerätään ohjeita kotisivuille	Hallinto-osasto	2016 →
	Järjestetään koulutusta ympäristöasioista kunnan työntekijöille, jotta työntekijöillä on valmius vastata kuntalaisten kysymyksiin ja toimia työssään esimerkillisesti	Hallinto-osasto	2016
	Järjestetään koulutus/tietoiskut opetushenkilökunnalle ja laaditaan ohjeet esim. kierrätyksestä	Koulut Perusopetus	2017
	Opetussuunnitelma modifioidaan omaan kuntaan ympäristökasvatuksen osalta	Koulut Perusopetus	2016-2017
	Suositaan ulkona tapahtuvaa konkreettista opetusta varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa	Sivistystoimi	Jatkuva

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
- Ympäristökasvatukseen liittyvien opetustapahtumien lukumäärä (kpl/koulu/a)

4.8 Yhteistyö naapurikuntien kanssa

Kuntien välisellä yhteistyöllä voidaan saavuttaa kustannussäästöjä ja erityisesti ympäristöön liittyvissä kysymyksissä yhteistyö on usein mielekästä, koska ympäristöasiat eivät noudattele kuntarajoja.

Lyhyen aikavälin tavoitteet

Pidetään aktiivisesti yhteyttä eri kuntien ja yhteisten lautakuntien kanssa

Kuntien itsenäiset päätökset huomioidaan esim. rakentamisessa

Pitkän aikavälin tavoite

Lisätään kuntarajoja ylittävää toimintaa, joka saa uuden ulottuvuuden maakuntahallinnossa

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Pidetään aktiivisesti yhteyttä eri kuntien ja yhteisten lautakuntien kanssa	Seurataan naapurikuntien tilannetta ja pidetään yhteyttä saman alan työntekijöihin	Jokainen kunnan työntekijä	2016 →
	Toteutetaan hankkeita ja kehitysprojekteja yhteistyössä naapurikuntien kanssa	Kunta	Jatkuva
	Selvitetään mahdollisuudet yhteisille viranhaltijoille, toimialoille ja lautakunnille	Kaikki toimialat, maakuntahallinnon uudistajat	2019 →
Kuntien itsenäiset päätökset huomioidaan esim. rakentamisessa	Uusitaan kunnan rakennusjärjestys	Tekninen toimi	2016-2017

Seurantamittarit

- Toteutuneet toimenpiteet
- Yhteistyössä naapurikuntien kanssa tehdyt hankkeet ja projektit (kpl/a)

5 SEURANTA, RAPORTOINTI JA OHJELMAN PÄIVITTÄMINEN

Ruokolahden ympäristöohjelman toteutumista seurataan ja raportoidaan vuosittain. Tavoitteiden toteutumisesta vastaa omalta osaltaan kunkin toimenpiteen vastuutaho. Ympäristöohjelman seurannasta, raportoinnista ja päivittämisestä vastaa Ruokolahden kunnanhallitus. Kukin hallintokunta raportoi omista vastuualueistaan esimerkiksi tilinpäätöksen osana.

Ympäristöohjelman tavoitteiden toteutumista seurataan aiemmin esitettyjen, osa-aluekohtaisten seurantamittareiden avulla. Mittarien edellyttämät tiedot kerätään vuosittain raporttiin. Raportissa esitetään seurantamittaritietojen lisäksi toteutuneet toimenpiteet. Mikäli katsotaan tarpeelliseksi, raportissa voidaan kuvata myös toteutuneiden toimenpiteiden vaikutukset ympäristöön ja kyseessä olevan osa-alueen kehitykseen, sekä aiheutuneet kustannukset ja syntyneet säästöt.

Ympäristöohjelman tavoitteet, toimenpiteet ja tarvittaessa seurantamittarit tarkistetaan valtuustokausittain, jotta varmistetaan toiminnan jatkuvuus. Saavutetut tavoitteet ja toimenpiteet voidaan poistaa ohjelmasta ja tällöin kyseessä olevalle osa-alueelle laaditaan uudet tavoitteet ja toimenpiteet. Myös seurantamittareita voidaan päivittää, mikäli jonkin mittarin osalta tavoite on saavutettu tai tieto on hyvin hankalasti saatavilla.

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

